

El virus i el futur de l'independentisme

written by Pere Grau i Rovira | 22 d'abril de 2020

Cada vegada més comentadors de l'actualitat es preocupen pel futur del procés independentista, i es parla que aquest s'haurà de reformular, de reinventar o altres definicions semblants. Alguns dels més brillants creuen que només la pressió del carrer, quan torni a ser possible, pot dur a una fase decisòria, i això per damunt dels partits, que frenats per picabaralles i rancúnies, poden perdre una part o la totalitat de la seva credibilitat i del suport del seu electorat. Alguns també han parlat de la possibilitat que davant la necessitat d'una actuació conjunta més enllà de les fronteres estatals, es vegi amb mals ulls o com un disbarat qualsevol intent de separar-se d'un d'aquests estats.

Aquí no vull pas parlar de si l'estratègia de l'independentisme des d'ara ha de ser concretament així o aixà. Seria ridícul d'atribuir-me capacitat per pontificar sobre un tema tan vital per la nostra gent. Però sí que voldria cridar l'atenció sobre un parell de punts que hauria de tenir tothom presents a l'hora d'anar per feina.

Fins ara s'havia anat aconseguint que cada vegada més gent decisòria fora d'Espanya comencés a veure-hi més clar sobre el dubtós caràcter de la democràcia espanyola, i a veure amb més simpatia la demanda catalana de defensar els valors fonamentals que són les columnes que suporten l'edifici europeu. Així i tot, l'atenció política seguia concentrada en problemes més globals: el Brexit, la guerra duanera entre els EUA i la Xina, els problemes migratoris, les implicacions de la guerra civil a Síria, etc.

Tot això, però, és xavalla menuda comparada amb la situació que es veu a venir a conseqüència de la pandèmia. Els

problemes, tant els sanitaris com els econòmics, són i seguiran sent tan gegantins que el nostre conflicte podria quedar ofegat o arraconat per molt de temps. I no solament parlem dels morts i de la recessió econòmica a la Unió Europea, que és l'àrea decisiva per la nostra victòria o el nostre fracàs. Els efectes a països com l'Índia, o als de l'Àfrica subsahariana, poden produir un trasbals planetari, desordres socials, inestabilitat política i onades migratòries, com mai hauríem pogut imaginar ni en els pitjors malsons.

Aquesta situació extremadament negativa pel nostre conflicte pot posar obstacles addicionals al nostre camí cap a la independència, però depèn de nosaltres (com sempre) que no siguin insuperables. Quin és el parell de punts, doncs (entre tants altres que pugui anomenar gent més entesa que no pas jo) que crec que caldria tenir a punt per a les nostres argumentacions de cara a l'estranger? Sempre tenint en compte que de res no servirien si no presentem davant de l'opinió internacional una imatge d'unió decidida entre totes les forces independentistes.

Un seria una mena de memorial de greuges sobre els impediments que ha posat Espanya contínuament a la solidaritat que els catalans hem intentat tenir envers Europa, per exemple impedint que Catalunya acollís refugiats, tal com els països capdavanters europeus havien demanat, mentre que Espanya només n'acollia una quantitat irrisòria. O la prohibició que vaixells que havien salvat gent de morir ofegada poguessin entrar a ports catalans, com la Generalitat havia ofert. O el sabotatge al corredor mediterrani. O, en un altre ordre de coses, la fatal política espanyola en la crisi del coronavirus, prohibint el tancament de Catalunya i altres regions i permetent que des dels focus pitjors (com Madrid) es pogués escampar el virus arreu. I no parlo ja de les possibles conseqüències de l'actual tornada al treball. O la centralització de decisions a Madrid que ha agreujat molts

dels problemes que s'haurien pogut evitar o almenys alleugerir.

Una altra, que és l'altra cara de la medalla, és deixar clar que precisament un dels objectius de l'independentisme és que Catalunya pugui ser un membre eficient i fiable en tots els mecanismes de solidaritat europea, sense haver de veure com totes les iniciatives que podria prendre són tallades ras i curt pels governs espanyols del color que siguin. Sense oblidar-se de remarcar, que una vegada superats els efectes d'aquesta crisi apocalíptica, Catalunya pot tornar a ser un contribuent net als pressupostos europeus i no una càrrega per a aquests. I tot plegat, sense deixar d'insistir també –tan discretament, però tan tossudament com calgui– en l'argument de la defensa dels drets humans, de la democràcia i de l'esperit de la idea d'Europa.

I, finalment, pel que fa al rebuig a separacions quan s'ha vist que cal una estreta col·laboració internacional, cal recordar a la gent que precisament on s'han regionalitzat les mesures i les competències és on més èxit hi ha hagut. I on “la autoridad competente” ha volgut fer de manaire suprem, és on hi ha hagut més fracassos. Una Catalunya independent, amb totes les mesures que es volien prendre i que Madrid va prohibir, potser tindria ara una taxa d'infeccions i de mortalitat com les de Portugal. I això no significaria pas rebaixar la col·laboració amb els altres països sinó, ben al contrari, intensificar-la. I no crec pas que costés tant de fer-ho entendre.

Si la desunió del camp independentista ho malbaratés tot, tindríem per moltes anyades un “A por ellos!” constant i augmentat. Això sol hauria de ser prou perquè tots plegats –pels camins que siguin, amb els instruments que siguin– no permetéssim que els porucs i els curts de vista siguin qui ens manin allò que ells vulguin.

Ja fa anys vaig escriure una llarga novel·la sobre els temps

del compromís de Casp i de Jaume d'Urgell, que quedarà inèdita. I com a final d'aquest article potser hi encaixen bé les frases finals de la novel·la: "Mai que algú llegeixi aquest munt de paper que ha escrit l'humil secretari d'un modest noble provincià, potser en tregui el missatge que voldria que visqués molt més temps que jo: que ens malfiem sempre dels arrauxats que, amb grans discursos, perden de vista la realitat i ens porten noves maltempsades; que si volem barallar-nos entre nosaltres ho fem quan cap foraster pugui treure'n cap avantatge; que quan l'adversitat amenaci la nostra terra els catalans formem un front comú. Com si fóssim un sol cap, un sol cor, un sol puny!" I més que mai, ara seria l'hora de fer-ho.